

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-2021 | 029-332)

Betreffende het ontwerp van definitief investeringsplan voor gas, voorgesteld door de Brusselse distributienetbeheerder voor de periode 2022-2026.

Opgesteld op basis van artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2015 en 23 juli 2018.

29/10/2021

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	3
2	Context	4
3	Openbare raadpleging van het ontwerp van voorlopig OIP	4
4	Vaststellingen van BRUGEL	5
4.1	Planning van de investeringen	5
4.2	De bevoorradingscapaciteit van het net.....	6
4.3	De bevoorradingskwaliteit.....	6
4.4	Betrouwbaarheid van het net	7
4.5	Het gasnet en de energietransitie.....	7
4.5.1	Ondernomen initiatieven.....	8
4.5.2	De toekomst van het net	9
4.6	Slimme meters.....	9
4.7	Project voor de conversie van de netten op arm gas naar rijk gas	10
4.8	Budgetanalyse.....	10
5	Conclusie	12
5.1	Water	1
6	Energietransitie.....	2
6.1	Einde van verbrandingsmotoren.....	2
6.2	Waterstof	2
6.3	Decarbonisatie van warmte.....	3
1.1	Water	1
2	Energietransitie.....	2
2.1	Einde van verbrandingsmotoren.....	2
2.2	Waterstof	2
2.3	Decarbonisatie van warmte.....	3

I Wettelijke grondslag

Artikel 10 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna genoemd "de gasordonnantie"), gewijzigd door de ordonnanties van 20 juli 2011, 8 mei 2015 en 23 juli 2018, luidt als volgt:

"§ 1. De netbeheerder stelt, in samenwerking met Brugel, een investeringsplan op bestemd om de regelmaat, de betrouwbaarheid en de veiligheid van de bevoorrading te verzekeren, rekening houdend met het leefmilieu, van de veiligheid van goederen en personen, de energie-efficiëntie en het rationeel beheer van de wegen, volgens de procedures voorzien in § 3.

Het investeringsplan heeft betrekking op een periode van vijf jaar; het wordt elk jaar aangepast voor de vijf volgende jaren.

Brugel kan het model voor de voorgestelde investeringsplannen nader bepalen. Het investeringsplan bevat minstens volgende gegevens:

1° een gedetailleerde beschrijving van de bestaande infrastructuur, van haar verouderde staat en van haar gebruiksgraad, evenals van de belangrijkste infrastructuren die moeten worden aangelegd of die gemoderniseerd moeten worden gedurende de door het zogenaamde plan gedekte jaren;

2° een schatting van de capaciteitsbehoeften, rekening houdend met de evolutie van de exploitatie van het net, van de maatregelen van energie-efficiëntie die door de autoriteiten worden bevorderd en door de netbeheerder worden overwogen, van de bevordering van de productie van biogas en de injectie ervan op het net, van de levering, scenario's voor de ontwikkeling van voertuigen op aardgas (CNG) en de bijbehorende stations, van het verbruik en van de handel met de twee andere Gewesten en van hun kenmerken;

3° een beschrijving van de ingezette middelen en van de te verwezenlijken investeringen om in de geschatte behoeften te voorzien, met inbegrip van, desgevallend, de versterking of de aanleg van interconnecties om de correcte aansluiting op de netten te waarborgen waarop het net is aangesloten, evenals een lijst van de belangrijke investeringen waartoe reeds besloten werd, een beschrijving van de nieuwe belangrijke investeringen die tijdens de eerstkomende drie jaar verwezenlijkt moeten worden en een kalender voor deze investeringsprojecten;

4° het vastleggen van de nagestreefde kwaliteitsdoelstellingen, in het bijzonder met betrekking tot de duur van de onbeschikbaarheden zoals gedefinieerd in het model van het verslag over de kwaliteit van de prestaties;

5° het beleid dat op milieugebied en inzake energie-efficiëntie wordt gevoerd;

6° de beschrijving van het beleid inzake onderhoud;

7° de lijst van de acties die tijdens het afgelopen jaar dringend zijn uitgevoerd;

8° de beschrijving van een noodplan dat geïmplementeerd moet worden om het hoofd te bieden aan een moeilijke situatie (N-1);

9° de staat van de studies, projecten en implementatie van intelligente netten en, in voorkomend geval, slimme meters evenals de voor de eventuele uitrol van deze meters prioritair geïdentificeerde niches;

10° een gedetailleerde beschrijving van de financiële aspecten van de beoogde investeringen.

§ 2. Het investeringsplan wordt voor de eerste maal opgesteld voor de periode 2005-2009.

§ 3. De voorstellen van investeringsplan worden vóór 31 mei van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft aan Brugel bezorgd.

Brugel deelt de netbeheerder ten laatste op 15 juli van hetzelfde jaar zijn voorafgaande opmerkingen over het ontwerpplan mee. De netbeheerder werkt zijn definitief ontwerp van investeringsplan uit op basis van de voorafgaande opmerkingen van Brugel en bezorgt dit aan Brugel vóór 15 september van het jaar dat voorafgaat aan het eerste jaar waarop het plan betrekking heeft. Brugel gaat over tot de raadpleging van de betrokken administraties, de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad betreffende bepaalde aspecten van het ontwerpplan. In dit geval brengt ze de betrokken netbeheerder hiervan op de hoogte.

Brugel maakt ten laatste op 30 oktober van hetzelfde jaar het definitief ontwerp van plan aan de Regering ter goedkeuring over, samen met zijn advies en de resultaten van de openbare raadpleging.

Voor zijn advies gaat Brugel met name na of de investeringen die voorzien zijn in dit ontwerpplan alle investeringsbehoeften dekken die tijdens de raadpleging zijn opgetekend en of dit plan overeenkomt met het tienjarige netontwikkelingsplan dat de gehele Europese Unie dekt. Het houdt eveneens rekening met de relatie tussen de elektriciteits- en de gasmarkt en tussen de markten voor arm en rijk aardgas.

Als de Regering op 31 december van hetzelfde jaar geen beslissing genomen heeft en voor zover de documenten wel degelijk aan het Parlement tegen ten laatste 30 oktober van hetzelfde jaar overgemaakt zijn, wordt het definitief ontwerp van het investeringsplan geacht te zijn goedgekeurd.

Brugel houdt toezicht op en evalueert de uitvoering van het vijfjarige investeringsplan. Brugel kan, in het belang van de gebruikers en rekening houdend met de milieucriteria, de netbeheerder het uitdrukkelijke bevel geven om bepaalde vanuit technisch en financieel oogpunt alternatieve of aanvullende investeringen te bestuderen. Deze studies worden uitgevoerd binnen een termijn die rekening houdt met de termijnen voor goedkeuring van de in het bovenstaande lid vermelde investeringsplannen.

2 Context

De op 20 juli 2018 goedgekeurde wijziging van de gasordonnantie heeft de procedure voor het indienen en goedkeuren van het investeringsplan van SIBELGA gewijzigd. Deze nieuwe procedure voorziet in de opstelling van een ontwerp van investeringsplan (OIP) in twee fasen:

- (1) een eerste voorlopig OIP dat tegen 31 mei aan BRUGEL wordt bezorgd en waarover de regulator zijn opmerkingen kan formuleren;
- (2) een definitief OIP dat SIBELGA aan BRUGEL bezorgt tegen 15 september en waarin rekening wordt gehouden met de door BRUGEL geformuleerde opmerkingen.

Deze wijziging van de ordonnantie bepaalt ook dat BRUGEL overgaat tot raadpleging van de betrokken administraties, van de daadwerkelijke of potentiële gebruikers van het net en van de Raad over bepaalde aspecten van het ontwerpplan. Tot slot moet BRUGEL zijn advies over het definitieve ontwerp van investeringsplan tegen 30 oktober aan de Regering meedelen.

Op 31 mei 2021 bezorgde SIBELGA aan BRUGEL een voorlopig OIP voor de periode 2022-2026 in verband waarmee een openbare raadpleging werd gehouden van 14 juni tot 14 juli 2021. De voorafgaande opmerkingen van BRUGEL, evenals die van de actoren die aan de openbare raadpleging hebben deelgenomen, werden op respectievelijk 15 en 16 juli 2021 aan SIBELGA bezorgd. SIBELGA heeft op 15 september 2021 zijn definitieve versie van het OIP ingediend, samen met de antwoorden op de opmerkingen van BRUGEL. De antwoorden op de opmerkingen die uit de openbare raadpleging naar voren zijn gekomen, werden dan weer meegedeeld op 11 oktober 2021.

3 Openbare raadpleging van het ontwerp van voorlopig OIP

Hoewel artikel 10 van de gasordonnantie BRUGEL de mogelijkheid geeft om de raadpleging te beperken tot "bepaalde aspecten van het ontwerpplan", heeft **BRUGEL met het oog op de transparantie beslist om het volledige ontwerp van investeringsplan ter raadpleging voor te leggen**. Bovendien, om de deelname aan deze openbare raadpleging te kunnen vergemakkelijken,

heeft BRUGEL aan SIBELGA gevraagd een toegankelijke begeleidende nota op te stellen waarin bepaalde punten van de OIP worden uiteengezet.

De OIP zijn immers vrij technische documenten en beantwoorden aan de behoeften van de ontwikkeling van de netten. De personen die aan de openbare raadpleging hebben deelgenomen, hebben de opstelling van deze nota trouwens erg gewaardeerd.

Ondanks de gezondheidscontext wilde BRUGEL tot slot toch een voorstelling van de OIP organiseren in de vorm van een webinar. De video van deze presentatie werd ook [op de website van BRUGEL](#)¹ geplaatst. De resultaten van deze openbare raadpleging kunnen in de bijlage van dit advies worden geraadpleegd. Voor elke ontvangen opmerking of vraag waarvoor aanvullende informatie nodig was, werd een antwoord gegeven of een commentaar geformuleerd door BRUGEL, met name op basis van de bijdrage van de DNB.

De volgende actoren hebben vragen of opmerkingen geformuleerd met betrekking tot het ontwerp van voorlopig investeringsplan: Leefmilieu Brussel, de Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, het centrum voor ondersteuning inzake energie SocialEnergie (Fédération des Services Sociaux) en InforGasElek.

Naar het voorbeeld van de raadplegingen die werden gevoerd in het kader van de laatste twee OIP, stelt BRUGEL opnieuw vast dat het OIP voor gas veel minder ter discussie staat dan het OIP voor elektriciteit.

4 Vaststellingen van BRUGEL

De analyse van de OIP door BRUGEL is voornamelijk opgebouwd rond **3 krachtlijnen**:

- de evaluatie van de bevoorradingscapaciteit van het distributienet;
- de evaluatie van de kwaliteit en de regelmaat van de bevoorrading van de netgebruikers;
- de budgettaire follow-up en coherentie met het tariefvoorstel.

BRUGEL analyseert eveneens of de door de DNB voorgestelde informatie en investeringen voldoen aan de vereisten in het licht van de gasordonnantie en het technisch reglement.

De voornaamste vaststellingen die voortvloeien uit de door BRUGEL uitgevoerde analyse van het OIP 2022-2026, worden in dit hoofdstuk uiteengezet.

4.1 Planning van de investeringen

Globaal zijn er zeer weinig wijzigingen tussen het OIP 2022-2026 en het OIP 2021-2025 dat de regering heeft goedgekeurd.

De in het OIP 2022-2026 voorgestelde wijzigingen hebben geen weerslag op de bevoorradingszekerheid van de Brusselse consumenten. Alleen enkele investeringen betreffende de stations en de vervangingen van oude LD-aftakkingen werden naar boven bijgesteld, wat echter geen negatieve weerslag kan hebben.

¹ https://www.brugel.brussels/nl_BE/actualites/consultations/ontwerpen-van-investeringsplannen-van-de-netbeheerder-sibelga-voor-de-periode-2021-2025-392

4.2 De bevoorradingscapaciteit van het net

De capaciteitsbehoeften van het net worden door BRUGEL nauwlettend gevolgd. De aandacht gaat uit naar de capaciteitsreserves op de injectiepunten, door de contractuele capaciteiten die de DNB met Fluxys verbinden te vergelijken met de geregistreerde of gesimuleerde winterpieken bij een temperatuur gelijk aan -11°C ².

Uit de analyse van deze informatie blijkt dat de voor de ontvangststations beschikbare stroomsnelheden veel hoger waren dan de daadwerkelijk gemeten pieken voor de winters 2017-2018 en 2018-2019. Het gasjaar 2019-2020 wordt immers als niet representatief beschouwd als gevolg van de geregistreerde klimaatvoorwaarden. 2020 was het warmste jaar sinds het begin van de waarnemingen in 1833. Gemiddeld zijn de in 2020 werkelijk gemeten piekwaarden in de ontvangststations 12% lager in vergelijking met de in 2019 geregistreerde waarden.

In zijn OIP stelt SIBELGA ook een raming voor van de jaarlijkse evolutie van de belasting van de verschillende ontvangststations tijdens de komende 5 jaar ten opzichte van hun nominale capaciteit. Bij de gebruikte veronderstellingen heeft SIBELGA rekening gehouden met een jaarlijkse groei van het winterpiekdebiet van 1,5%, behalve voor het gasjaar 2024-2025, waarvoor de DNB verwacht dat de groei van het verbruik zal stoppen. Zelfs als het zeker is dat op middellange tot lange termijn een aanzienlijke daling van de jaarlijkse vraag naar gas op het net en een daling van de jaarlijks geregistreerde uurpiek worden verwacht, meent SIBELGA dat het immers onwaarschijnlijk is dat bepaalde maatregelen in verband met energie-efficiëntie of mogelijke projecten zoals de productie van biomethaan tegen de tijd van dit OIP (2026) een impact zullen hebben op de capaciteitsvereisten.

Uit de analyse van de geraamde evolutie van de behoeften blijkt dat het risico van een eventuele saturatie (in geval van zeer strenge winters) van de ontvangststations niet langer bestaat dankzij - voornamelijk - de indienststelling (op 16/12/2019) van het nieuwe station in Overijse. De bevoorradingszekerheid zal ook worden versterkt wanneer de conversie van de netten (rijk gas) een feit is. Rijk gas, dat een hogere calorische waarde heeft, zou volgens SIBELGA namelijk tot een 11% hogere capaciteit van de netten met middendruk moeten leiden.

Op basis van deze elementen **plant SIBELGA in zijn definitieve ontwerpplan terecht geen nieuwe strategische investeringen om de bevoorradingszekerheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te garanderen.**

4.3 De bevoorradingskwaliteit

Elk jaar moet SIBELGA aan BRUGEL een verslag overmaken waarin het de kwaliteit van zijn dienstverlening tijdens het voorgaande kalenderjaar beschrijft. BRUGEL heeft in zijn [advies³ nr. 325](#) de bevoorradingskwaliteit geanalyseerd. Voor meer informatie over de resultaten van deze analyses verwijst BRUGEL de lezer dan ook naar dit rapport.

² De dimensionering van de netwerken wordt bepaald aan de hand van het debiet per uur dat op de piek moet kunnen worden verzekerd. Voor gasnetten wordt geschat dat dit maximale debiet zal worden bereikt bij -11°C .

³ Dit advies is beschikbaar op de website van BRUGEL:
<https://www.brugel.brussels/publication/document/adviezen/2021/nl/ADVIES-325-DIENSTENKWALITEIT-PRAKTIJKEN-SIBELGA-2020.pdf>.

Globaal is de kwaliteit van de bevoorrading voor de gebruikers van het gasnet zeer goed, ondanks het feit dat het incident in 2020 als gevolg van een lek in een leiding van VIVAQUA de gemiddelde onbeschikbaarheid op het gasnet ietwat heeft verslechterd. In 2020 beschikte een Brusselse gasverbruiker immers niet over gas gedurende gemiddeld **1 minuut en 47 seconden** ongeacht het type onderbreking (gepland wegens werken of niet gepland).

Tot slot melden we dat het aantal door SIBELGA ontvangen klachten in verband met gasdrukproblemen bijzonder laag is ten opzichte van het aantal gebruikers (86 oproepen van klanten in 2020 waarvan 45% als gerechtvaardigd werd beschouwd).

4.4 Betrouwbaarheid van het net

De betrouwbaarheid van de installaties van het gasnet is een belangrijke parameter waarmee rekening dient te worden gehouden in de planning van de investeringen. De analyse van bepaalde indicatoren maakt het mogelijk om het beleid van activabeheer (asset management) van de DNB te beoordelen of, integendeel, bepaalde tekortkomingen in het kader van dat beleid te identificeren. Een van de indicatoren die worden gebruikt om de betrouwbaarheid van het net te beoordelen, is het aantal gevonden lekken op de voornaamste activa.

In zijn OIP verstrekt SIBELGA informatie over het percentage geregistreerde lekken voor verschillende installaties van het gasnet: de LD-pijpleidingen, LD-aansluitingen en de meters.

De analyse van de door SIBELGA verstrekte informatie toont aan dat de betrouwbaarheid van de installaties van het gasdistributienet de laatste 5 jaar over het geheel genomen relatief stabiel is. Bijgevolg voorziet het OIP niet in wijzigingen van het investeringsbeleid.

4.5 Het gasnet en de energietransitie

In haar Energie-Klimaatplan 2030, dat in oktober 2019 werd goedgekeurd, heeft de Brusselse regering haar ambitie bevestigd om het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te laten evolueren naar een koolstofarm stadsgewest via de bepaling van verschillende doelstellingen. Op 11 juni 2021 heeft het Brussels Parlement overigens de "[klimaatordonnantie](#)" aangenomen⁴. Deze ordonnantie bekrachtigt de doelstellingen van de regering om de rechtstreekse emissies van broeikasgassen⁵ van het Gewest te verlagen met ten minste⁶:

- 40% in 2030;
- 67% in 2040;
- 90% in 2050.

Deze energietransitie zal resulteren in een daling van het aardgasverbruik door de gebruikers. Andere projecten, zoals het gebruik van "hernieuwbaar" gas of mobiliteit met gecomprimeerd aardgas (CNG), zouden het gasnet echter een rol kunnen laten spelen in diezelfde energietransitie. SIBELGA stelt in

⁴ Ordonnantie tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing alsook de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (ook "klimaatordonnantie" genoemd).

⁵ Onder "rechtstreekse emissie van broeikasgassen van het Gewest" dient te worden verstaan de uitstoot in de atmosfeer van broeikasgassen vanaf bronnen gelegen op het grondgebied van het Gewest.

⁶ Tegenover 2005.

zijn OIP de verschillende initiatieven voor die tot nu toe gekend zijn in Brussel. De voornaamste projecten worden becommentarieerd in deel 4.5.1.

4.5.1 Ondernomen initiatieven

- **Biogas en biomethaan**

Een van de projecten die het meest realistisch lijkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreft de bouw van een installatie voor de productie van biogas uit bioafval en groenafval. Dit project verenigt verschillende Brusselse organisaties, namelijk Leefmilieu Brussel, Net Brussel en SIBELGA. Momenteel wordt een haalbaarheidsstudie gevoerd met als doel de omtrekken van het project af te bakenen.

- **Het waterstofproject**

In 2019 zijn de netbeheerders FLUXYS en SIBELGA, evenals het bedrijf John Cockerill, een denkoefening gestart met betrekking tot een studieproject met de naam "H2GridLab" voor "Hydrogen to Grid National Living Lab". Dit project heeft tot doel een laboratorium op te zetten om te experimenteren met de ontwikkeling van alternatieve gassen voor aardgas door het bundelen van expertise en infrastructuur.

In het kader van de openbare raadpleging van het voorlopige OIP heeft Leefmilieu Brussel voorbehoud geformuleerd wat betreft niet alleen het feit of het gepast is, vanuit ecologische invalshoek, om het overschot aan elektriciteit op te slaan in de vorm van waterstof maar ook het feit of het economisch gezien gerechtvaardigd is om ter zake aanzienlijke investeringen te realiseren ten opzichte van het potentiële volume van het elektriciteitsoverschot. Tevens vestigt Leefmilieu Brussel de aandacht op het feit dat België in juni 2021 – ter gelegenheid van de gesprekken met alle lidstaten van de EU in het kader van de herziening TEN-E - zich samen met tien andere Europese lidstaten heeft uitgesproken tegen de technologische opties die gebaseerd zijn op een mix van waterstof met andere gassen in de netten. Bovendien wijst Leefmilieu Brussel erop dat de regering in haar beslissing van 25/02/2021 (GRVC-AM-31.71314) stelde dat ze meent dat *"de conversie van het gewestelijk aardgasnet in een net dat toelaat waterstof te vervoeren met het oog op verwarming momenteel moet worden geanalyseerd vanuit energie-oogpunt, een economische invalshoek en het oogpunt van de veiligheid van de gebruikers en de installaties"*. In dit verband moedigt Leefmilieu Brussel SIBELGA ertoe aan om in zijn experimentele projecten rekening te houden met al deze elementen.

In verband met waterstof is SIBELGA zich goed bewust van het huidige Belgische standpunt van "anti-blending". Dit neemt niet weg dat de (zeer ambitieuze) Europese doelstellingen een bepaalde druk meebrengen wat betreft het toekomstige beheer van de netten van een stad/regio als Brussel. SIBELGA meent dat er potentieel een rol zal zijn weggelegd voor waterstof in de decarbonisatie van de verwarmingsbehoeften van de hoofdstad, in goede verstandhouding met energie-efficiëntie (renovatie van gebouwen) en warmtepompen (elektrificatie) in de logica van de Green Deal. Waterstof zou ook kunnen dienen om een deel van het fuel-verbruik van de bedrijfswagenparken op het gewestelijk grondgebied koolstofvrij te maken.

De studie die SIBELGA momenteel voert met externe partners, zal helpen om de verschillende bovenstaande punten op te helderen.

4.5.2 De toekomst van het net

Op lange termijn zouden meerdere ideeën en projecten het gasdistributienet nuttig kunnen maken in een koolstofarme samenleving die de verschillende overheden (Europees, nationaal en gewestelijk) tot stand willen brengen. Die projecten staan echter nog in de kinderschoenen en het huidige gebruik van het net, i.e. het vervoer van fossiel aardgas voornamelijk voor verwarmingsdoeleinden, is gedoemd te verdwijnen tegen 2050. BRUGEL zal aandacht besteden aan de ontwikkeling van deze verschillende projecten en nodigt SIBELGA uit om de impact van de verschillende technologieën op zijn investeringsstrategie op middellange en lange termijn te integreren in zijn volgende OIP.

In het kader van de openbare raadpleging heeft Leefmilieu Brussel aangegeven dat deze dienst binnenkort de studie zal uitvoeren zoals bedoeld in de gewestelijke bijdrage tot het NKEP betreffende de gasuitstap tegen 2050 alsook dat SIBELGA wel degelijk bij die studie zal worden betrokken. Op kortere termijn zal Leefmilieu Brussel beginnen met de opmaak van een nieuw Lucht-, Klimaat- en Energieplan (LKEP II) alsook met de uitvoering van twee studies:

- een studie betreffende de relevante energiedragers voor verwarming in de gewestelijke context;
- een "studie 2030" met als doel de maatregelen te identificeren die kunnen bijdragen tot het naar boven bijstellen van de klimaatambitie van het Brussels gewest tegen 2030 in de richting van een doelstelling van vermindering met 55% van de rechtstreekse emissies van broeikasgassen.

BRUGEL moedigt deze initiatieven aan; de resultaten ervan zullen input kunnen opleveren voor de opmaak van de toekomstige OIP's. Van zijn kant zal BRUGEL vanaf 2022 een analyse maken van de wijze waarop kwesties als de toekomst van het gasnet en het risico van "stranded assets" kunnen worden opgenomen in het toekomstige regulerings- en tariefkader.

4.6 Slimme meters

BRUGEL merkt op dat SIBELGA in zijn OIP geen project in verband met de installatie van slimme gasmeters plant. Volgens BRUGEL zou het echter passen om binnen de periode van het OIP een proefproject uit te voeren. Door een dergelijk proefproject te realiseren, zou SIBELGA immers de mogelijkheid om een nieuwe architectuur van het type "submetering" te exploiteren op concrete wijze kunnen uittesten.

In een schema van slimme meters (gas en elektriciteit) van SIBELGA zou de gasmeter effectief kunnen worden gebruikt als een submeter van de hoofdmeter voor elektriciteit. In dit kader zou SIBELGA de kans krijgen deze nieuwe configuraties (die potentieel zullen worden toegepast voor andere types van gebruik zoals elektrische voertuigen) uit te testen in een context die hij controleert.

Dit type project komt *in fine* ook tegemoet aan de doelstellingen van SIBELGA in het kader van zijn visie om architecturen uitgerust met submeters te exploiteren.

Bijgevolg beveelt BRUGEL aan de regering aan om aan SIBELGA te vragen een proefproject te realiseren met slimme gasmeters die worden geëxploiteerd als submeters.

4.7 Project voor de conversie van de netten op arm gas naar rijk gas

Voorheen werd het door SIBELGA beoogde scenario voor de omschakeling van de netten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op basis van de federale indicatieve planning gespreid over 4 jaar. Vandaag is het geoptimaliseerde scenario voor de conversie van de netten in Brussel gespreid over 3 jaar.

Deze beslissing, die tot doel heeft de fasering van de conversie te optimaliseren, is genomen naar aanleiding van overwegingen binnen SYNERGRID, waarbij rekening is gehouden met:

- technisch-economische aspecten;
- de beschikbare middelen;
- de bevoorradingszekerheid van de netten en de klanten;
- de resultaten van de conversie van de netten te Hoboken in Vlaanderen.

Een conversie van de netten in drie fasen, GOS⁷ per GOS, zal het mogelijk maken:

- ongewone overgangssituaties te voorkomen (er zal niet worden gesneden in bestaande GOS);
- talrijke netmanoeuvres te vermijden die tot doel hebben de GOS te splitsen;
- een optimale bevoorradingszekerheid voor de netten en dus voor de consumenten te garanderen.

Om de 3de en laatste fase van het conversieproject tot een goed einde te brengen, heeft SIBELGA een aantal investeringen gepland in zijn OIP. Ze bestaan voornamelijk uit de installatie van nieuwe netcabines om de voeding van sommige LD-netten te versterken, vanwege de omschakeling van de toevoerdruk op deze netten van 24 mbar naar 21 mbar.

4.8 Budgetanalyse

Alle kosten (investeringen en uitbating) van de distributienetbeheerder zijn onderworpen aan de controle van BRUGEL. Bij de goedkeuring van het tariefvoorstel keurt BRUGEL een globale budgettaire enveloppe goed die door de tarieven moet worden gedekt. De controle van de goede kostenbeheersing en de analyse van de verschillen gebeuren *ex post* door BRUGEL.

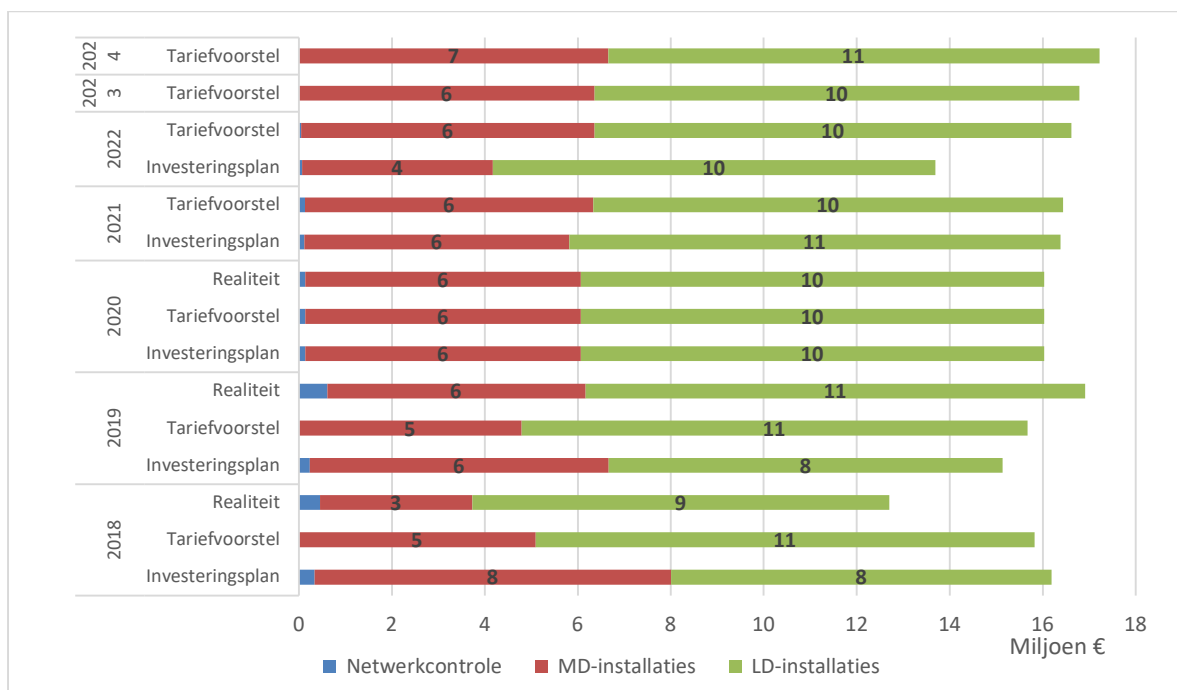
Daarnaast wordt elk jaar van de tariefperiode een berekening gemaakt om de gerealiseerde investeringen te vergelijken met de begrote investeringen in het tariefvoorstel.

In het kader van de tariefmethodologieën die momenteel van toepassing zijn, worden de afschrijvingen van de investeringen als "niet-beheersbaar" beschouwd. Iedere afwijking (naar boven of naar beneden) ten opzichte van het tariefvoorstel is bijgevolg ten laste van de tarieven. De financiering van de investeringen wordt immers gedekt door de lasten van afschrijvingen die aan de gerealiseerde investeringen zijn verbonden, terwijl de financiële lasten (interesten, kosten die verband houden met de schuld ...) als "embedded costs" worden gedekt.

⁷ Een geaggregeerd ontvangstation (GOS) is een fictief ontvangstation dat de functie van verschillende ontvangstations groepeerd die een van de onderling verbonden netten voeden. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is verdeeld in 3 GOS. Het doel van de nieuwe conversieplanning bestaat erin dat elke fase zou overeenstemmen met elk GOS.

Het OIP 2022-2026 stelt een **budget 2022 voor gas van € 13,7 miljoen voor, wat lager is in vergelijking met de voorgaande jaren**. BRUGEL stelt vast dat, bij een gelijk aantal investeringen, de geplande kosten voor de realisatie van de investeringen in het MD- en LD-net met 30% zijn gedaald. BRUGEL zal de effectiviteit van deze ramingen analyseren in het kader van de volgende controle ex post.

Ten opzichte van de prognoses inzake investeringen die op historische wijze worden opgenomen in de OIP en de werkelijk gerealiseerde bedragen (zie Figuur 1), stelt BRUGEL vast dat de geplande investeringen stabiel zijn. Dit valt te verklaren door de strategische benadering van SIBELGA: een laatste grootschalig investeringsplan werd de voorbije jaren tot een goed einde gebracht door SIBELGA ("zuidverbinding") en de komende investeringen hebben tot doel de veiligheid en de optimale werking van het net te verzekeren, zonder specifiek investeringsprogramma.

Figuur 1: Financiële opvolging van de uitgevoerde en geplande investeringen

5 Conclusie

In overeenstemming met artikel 10 van de gasordonnantie heeft SIBELGA op 31 mei 2021 aan BRUGEL een voorlopig ontwerp van investeringsplan (OIP) voor de periode 2022-2026 bezorgd. BRUGEL heeft ook van 14 juni tot en met 14 juli 2021 een openbare raadpleging georganiseerd over de voorlopige versie van het OIP van SIBELGA. Alle opmerkingen en vragen die tijdens deze raadpleging werden geformuleerd, zijn opgenomen in de bij dit advies gevoegde bijlage. De definitieve versie van het OIP werd op 15 september 2021 ingediend bij BRUGEL.

Na de analyse van het definitieve OIP gas van SIBELGA voor de periode 2022-2026 hebben de voornaamste opmerkingen van BRUGEL betrekking op de volgende punten:

1. **Wat betreft de voorgestelde globale planning** stelt BRUGEL vast dat het OIP 2022-2026 nagenoeg identiek is aan het OIP voor de periode 2021-2025 dat de regering heeft goedgekeurd.
2. **Wat betreft de bevoorradingszekerheid** laat de indienststelling van het station Overijse, nodig met het oog op de goede uitvoering van het conversieproject, toe om de beschikbare capaciteitsreserve aanzienlijk te verhogen. Het door SIBELGA voorgestelde OIP voorziet bijgevolg terecht niet in nieuwe strategische investeringen om de bevoorradingszekerheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te garanderen.
3. **Wat betreft de kwaliteit van de bevoorrading aan de netgebruikers** onderstreept BRUGEL dat de netgebruikers worden geconfronteerd met een marginaal aantal onderbrekingen die vooral te wijten zijn aan de uitvoering van geplande werken. Incidenten die leiden tot een onderbreking van het gasnet zijn vrij zeldzaam. In 2020 beschikte een Brusselse gasverbruiker immers niet over gas gedurende gemiddeld 1 minuut en 47 seconden ongeacht het type onderbreking (gepland wegens werken of niet gepland).
4. **Met betrekking tot de mogelijke rol van het gasdistributienet in het kader van de energietransitie** vermeldt het OIP verschillende initiatieven. Op lange termijn zouden meerdere ideeën en projecten het gasdistributienet nuttig kunnen maken in een koolstofarme samenleving die de verschillende overheden tot stand willen brengen. Die projecten staan echter nog in de kinderschoenen en het huidige gebruik van het net, i.e. het vervoer van fossiel aardgas voornamelijk voor verwarmingsdoeleinden, is gedoemd te verdwijnen tegen 2050. BRUGEL zal aandacht besteden aan de ontwikkeling van deze verschillende projecten en nodigt SIBELGA uit om de impact van de verschillende technologieën op zijn investeringsstrategie op middellange en lange termijn te integreren in zijn volgende OIP. Van zijn kant zal BRUGEL vanaf 2022 een analyse maken van de wijze waarop kwesties als de toekomst van het gasnet en het risico van "stranded assets" kunnen worden opgenomen in het toekomstige regulerings- en tariefkader.
5. **Wat betreft de slimme meters voor gas** meent BRUGEL dat het zou passen om binnen de periode van het huidige OIP een proefproject te voeren met betrekking tot de plaatsing van dit type meters. Het doel van een dergelijk project zou erin bestaan dat SIBELGA dit nieuwe type architectuur voor metering, waarbij de gasmeter een "submeter" van de hoofdmeter voor elektriciteit zou zijn, concreet kan uittesten.
In dit kader zou SIBELGA de kans krijgen deze nieuwe configuraties (die potentieel zullen worden toegepast voor andere types van gebruik zoals elektrische voertuigen) uit te testen in een context die hij controleert.

- 6. Wat betreft het project voor de conversie van de netten** stelt BRUGEL vast dat de uit te voeren verrichtingen op het net ter voorbereiding van de 3de en laatste fase van de conversie zijn opgenomen in het OIP.

Bijgevolg stelt BRUGEL aan de regering voor om het definitieve ontwerp van investeringsplan voor gas van SIBELGA voor de periode 2022-2026 goed te keuren onder voorbehoud van uitvoering van een proefproject met de exploitatie van een gasmeter als submeter van de hoofdmeter voor elektriciteit.

* *

*

**Bijlage bij het advies betreffende het ontwerp
van definitief investeringsplan voor gas,
voorgesteld door de Brusselse
distributienetbeheerder voor de periode 2022-
2026.**

Verslag van openbare raadpleging

Bijdrage nr. 1: Leefmilieu Brussel	Antwoorden - Opmerkingen
<p>I. Impact op het milieu</p> <p>Leefmilieu Brussel steunt de inspanningen van Sibelga om de milieu-impact van zijn activiteiten te beperken, zoals beschreven in de bijlage over het milieubeleid. Wat betreft de infrastructuur die door de gewestelijke wetgeving aan een milieuvergunning onderworpen zijn, verwijst Leefmilieu Brussel Sibelga naar de beslissingen die deze dienst zal nemen in het kader van de vergunningsaanvragen.</p> <p>5.1 Water</p> <p>Leefmilieu Brussel vestigt de aandacht van Sibelga op het door het Gewest gevoerde beleid voor geïntegreerd regenwaterbeheer (GRB). Via dit geïntegreerd beheer bevordert het Gewest de infiltratie van regenwater op de plaatsen waar de regen neervalt. In het kader van de ontwikkeling, de uitbreiding of de versterking van de bestaande netten evenals de ontwikkeling van nieuwe netten (bv. glasvezel) moedigt Leefmilieu Brussel Sibelga ertoe aan om de grondinname van zijn netten te beperken: een ordeloze wildgroei van deze netten, meer bepaald onder voetpaden, zou immers een rem kunnen zetten op de heraanleg van openbare ruimten overeenkomstig de beginselen van GRB.</p> <p>Tevens wenst Leefmilieu Brussel de aandacht van Sibelga te vestigen op de kwestie van de infiltratie van regenwater in de buurt van nutsleidingen. Feedback afkomstig uit Frankrijk leert dat het perfect mogelijk is om de infiltratie van regenwater bij de nutsleidingen zelf mogelijk te maken (bv. groene infiltrerende constructie boven een leiding). Sommige beheerders van nutsleidingen grijpen de vernieuwingen van leidingen ook aan om de toepassing van GRP te bevorderen: daartoe zorgen deze beheerders ervoor dat ze niet opvullen met gecompecteerd materiaal, maar graven ze een draineersleuf boven de leiding (klik hier voor een voorbeeld). Leefmilieu Brussel moedigt Sibelga ertoe aan dergelijke vernieuwende oplossingen in overweging te nemen in het kader van zijn ontwikkelingsprojecten en op stelselmatige wijze aansluiting te</p>	<p>I. Impact op het milieu</p> <p>I.1 Water</p> <p>Wat betreft de opmerking van Leefmilieu Brussel over het beleid inzake waterbeheer heeft SIBELGA nader bepaald wat volgt:</p> <p><i>"Sibelga neemt nota van de aspecten in verband met het GRB. Sibelga investeert enkel in de ontwikkeling en de uitbreiding van zijn netten wanneer dat gerechtvaardigd is. Investerings worden gerealiseerd in het kader van nieuwe aansluitingen, van de vervanging van bestaande stukken wegens het bestaan van risico's of ook om onvermijdelijke redenen als gevolg van het opduiken van gebreken. Alle activa vervullen een specifieke rol en bijgevolg is een onevenredige uitbreiding van de netten nauwelijks mogelijk. In het Brussels gewest zijn nieuwe netuitbreidingen zeer beperkt, daar het gasnet al een zeer groot deel van het grondgebied bestrijkt.</i></p> <p><i>De gerealiseerde projecten houden zoveel mogelijk rekening met de bestaande infrastructuur en toekomstige projecten, inzonderheid in het kader van de coördinatie van de verschillende nutsbedrijven wier infrastructuur ondergronds dan wel bovengronds ligt. In geval van beperkingen worden de aanvragen tot verplaatsing steeds geanalyseerd door Sibelga.</i></p> <p><i>Tot slot realiseert Sibelga alle plaatsingen overeenkomstig de bestekken die rekening houden met vele factoren, onder andere: de eisen opgelegd door de wegbeheerders met als doel de wegen te verduurzamen (inzakken, slijtage ...), de veiligheidseisen in verband met het gebruik van gas (bescherming, detectie ...) enzovoort.</i></p> <p><i>Bij het graven van een draineersleuf moet met deze verschillende elementen rekening worden gehouden. Op te merken valt dat draineersleuven er in stedelijk milieu enkel in</i></p>

zoeken bij een benadering van plaatselijke verbetering van GRB ter gelegenheid van zijn werven.

Tot slot dringt Leefmilieu Brussel er bij Sibelga op aan om rekening te houden met de overstromingsrisico's bij de plaatsbepaling van zijn installaties en inzonderheid van HS-cabines. Dit risico kan worden geëvalueerd dankzij de [gewestelijke kaart van de overstromingsgebieden](#).

6 Energietransitie

6.1 Einde van verbrandingsmotoren

Ook vraagt Leefmilieu Brussel aan Sibelga om de samenhang te verifiëren tussen enerzijds de elementen met betrekking tot CNG (eigen vloot en stations), zoals die worden voorgesteld in zijn investeringsplan voor gas, en anderzijds de modaliteiten van [verlenging van de planning wat betreft de lage-emissiezone \(LEZ\)](#) zoals de regering die in 1ste lezing heeft goedgekeurd op 24/06/2021.

6.2 Waterstof

Leefmilieu Brussel drukt opnieuw zijn voorbehoud uit, zoals het dat al eerder deed, met betrekking tot het feit of het vanuit milieuoverwegingen gepast is om het overschot aan elektriciteit op te slaan in de vorm van waterstof. Tevens vestigt Leefmilieu Brussel de aandacht op het feit dat België in juni 2021 – ter gelegenheid van de gesprekken met alle lidstaten van de EU in het kader van de herziening TEN-E - zich samen met tien andere Europese lidstaten heeft uitgesproken tegen de technologische opties die gebaseerd zijn op een mix van waterstof met andere gassen in de netten. Bovendien wijst Leefmilieu Brussel erop dat de regering in haar beslissing van 25/02/2021 (GRVC-AM-31.71314) stelde dat ze meent dat "de conversie van het gewestelijk aardgasnet in een net dat toelaat waterstof te vervoeren met het oog op verwarming momenteel moet worden geanalyseerd vanuit energie-oogpunt, een economische invalshoek en het oogpunt van de veiligheid van de gebruikers en de

uitzonderlijke gevallen komen, daar de overgrote meerderheid van onze installaties onder het voetpad of de rijweg (asfalt, beton of kasseien) gelegen zijn.

Bovengrondse installaties genieten de voorkeur van de DNB's daar ze vlot toegankelijk en gemakkelijker te onderhouden zijn en omdat problemen kunnen worden vermeden bij eventuele overstromingen. Om milieuredenen echter (geluidshinder, esthetische redenen ...) en om de risico's van beschadiging (verkeersongevallen) te beperken, blijft de optie om ondergrondse cabines te plaatsen mogelijk of zelfs onvermijdelijk in bepaalde situaties. Voor de hoogspanningscabines worden pompinrichtingen geïnstalleerd om het hoofd te kunnen bieden aan een eventuele overstroming."

2 Energietransitie

2.1 Einde van verbrandingsmotoren

Sibelga herziet momenteel zijn mobiliteitsstrategie voor zijn leasevoertuigen en bedrijfsvoertuigen. Sibelga zal zijn studie naar het afstoten van voertuigen met verbrandingsmotoren uitbreiden tot zogenaamde "CNG-voertuigen" overeenkomstig het doel dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering zich heeft gesteld, i.e. het verbod op dieselveertuigen in 2030 en het verbod op voertuigen die op benzine, LPG en CNG rijden in 2035. Sibelga houdt rekening met de impact van deze nieuwe doelstellingen op de herlaadstations voor CNG-voertuigen.

2.2 Waterstof

SIBELGA verklaart in zijn antwoorden wat volgt:

"Sibelga onderzoekt, in zijn hoedanigheid van DNB voor gas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de verschillende opties in verband met de toekomst van zijn netten. Gelet op onze positie op het einde van de waardeketen van aardgas hebben wij de plicht rekening te

installaties". Leefmilieu Brussel moedigt Sibelga er dus toe aan om in zijn experimentele projecten rekening te houden met al deze elementen.

6.3 Decarbonisatie van warmte

Sibelga verwijst in zijn investeringsplan voor gas naar de vermindering op middellange en lange termijn van de hoeveelheden gas die worden verdeeld en, in zijn investeringsplan voor elektriciteit, naar de ontwikkeling van warmtepompen. Leefmilieu Brussel zal binnenkort de studie uitvoeren zoals bedoeld in de gewestelijke bijdrage tot het NKEP betreffende de gasuitstap tegen 2050: natuurlijk zal Sibelga bij die studie worden betrokken. Op kortere termijn begint Leefmilieu Brussel met de opmaak van een nieuw Lucht-, Klimaat- en Energieplan (LKEP II) alsook met de uitvoering van twee studies:

- Een studie betreffende de relevante energiedragers voor verwarming in de gewestelijke context;
- Een "studie 2030" met als doel de maatregelen te identificeren die kunnen bijdragen tot het naar boven bijstellen van de klimaatambitie van het Brussels gewest tegen 2030 in de richting van een doelstelling van vermindering met 55% van de rechtstreekse emissies van broeikasgassen.

Leefmilieu Brussel heeft vragen bij de eventuele oefeningen van modellering en projectie van de evolutie van de verdeelde volumes die Sibelga al zou hebben gemaakt en, desgevallend, bij de manier waarop de hypothesen van deze werkzaamheden rekening houden met de elementen die naar voren zijn gekomen uit de Renolution, de gewestelijke bijdrage tot het NKEP en binnenkort het LKEP II. Tot slot heeft Leefmilieu Brussel vragen bij het bestaan van resultaten van deze werkzaamheden die zouden kunnen worden gebruikt in het kader van de studie 2030 en het LKEP II of, omgekeerd, over het feit of het past om gegevens afkomstig van studies over "energiedragers" en "2030" aan te wenden in het kader van de toekomstige ontwerp investeringsplannen van Sibelga.

houden met alle opties waarover we beschikken voor de verschillende netten waarvoor we verantwoordelijk zijn. Wat betreft de toekomst voor gas in het algemeen en voor waterstof in het bijzonder zijn we ons goed bewust van het huidige Belgische standpunt van "anti-blending". Dit neemt niet weg dat de (zeer ambitieuze) Europese doelstellingen een bepaalde druk meebrengen voor het toekomstig beheer van de netten van een stad/regio als Brussel. We denken dat er potentieel een rol zal zijn weggelegd voor waterstof in de decarbonisatie van de verwarmingsbehoeften van de hoofdstad, in goede verstandhouding met energie-efficiëntie (renovatie van gebouwen) en warmtepompen (elektrificatie) in de logica van de Green Deal en in functie van de geïdentificeerde lokale beperkingen. Waterstof zal dienen om een deel van het fuel-verbruik van de bedrijfswagenparken op het gewestelijk grondgebied koolstofvrij te maken (cf. het project van de MIVB voor bussen die op waterstof rijden).

Tevens zijn we ons bewust van de risico's in verband met het operationeel beheer van waterstof; om die reden is een versterking van de expertise noodzakelijk (in de optiek van een potentiële waterstofeconomie). Sibelga voert momenteel een studie met externe partners die ons kunnen helpen de verschillende bovenstaande punten op te helderen."

2.3 Decarbonisatie van warmte

Zie deel 4.5.2 van het advies.

<p>Leefmilieu Brussel zal contact opnemen met Sibelga om de haalbaarheid en de relevantie van een dergelijke samenwerking / informatiedeling te beoordelen.</p>	
<p>Bijdrage nr. 2: Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (BBLV)</p>	<p>Antwoorden - Opmerkingen</p>
<p>Globaal vinden we het investeringsplan niet conform met de energietransitie die thans doorgaat. Er is totaal geen analyse van hoe de warmtevraag van het gebouwenpark zal dalen en welk impact dit zal hebben op het verbruik van aardgas.</p> <p>Ook is er totaal geen analyse van duurzame alternatieven: welke segment van het aardgasverbruik kan vervangen worden door warmtepompen en welk segment van het aardgasverbruik door restwarmte? En waar bevinden zich deze segmenten. De Noordwijk bijvoorbeeld met haar hoogbouw en hoge vraag naar warmte en koude op slechts 2 km van de grootste huisvuilverbrandingsoven van het land is één van de meest gunstige locaties in België om er een warmtenet te ontwikkelen. Sibelga zou het voortouw moeten nemen om die ontwikkeling te trekken.</p> <p>In Vlaanderen heeft Fluvius haar werking uitgebreid naar warmtenetten. Het werkt ook nauw samen met onderzoeksinstellingen om een warmteatlas op te stellen. We roepen Sibelga op om dit voorbeeld te volgen.</p> <p>Het is wel positief dat Sibelga onderzoeksprojecten uitvoert om te onderzoeken hoe het biogas en waterstof kan integreren, maar Sibelga zou de lat hoger moeten leggen en sneller moeten overgaan tot demonstratieprojecten op grotere schaal. Ook zou het meer samen moeten werken met Vivaqua, die wel het voortouw neemt in de ontwikkeling van riothermie (warmtepompen die hun warmte putten uit het rioleringsstelsel).</p> <p>Sibelga moet ook zijn plannen, om een netwerk van CNG-stations uit te bouwen, herzien. Met de snelle doorbraak van elektrische voertuigen - weldra ook voertuigen die aan het net kunnen terugleveren - zijn CNG-wagens niet langer een</p>	<p>Zie deel 4.5.2 van het advies.</p> <p>Leefmilieu Brussel zal binnenkort een aantal studies opstarten waarbij SIBELGA zal worden betrokken.</p>

transitietechnologie. Het best wordt direct ingezet op een uitgebreid netwerk van laadpalen; het liefst laadpalen die ook kunnen terugleveren aan het net.	
Bijdrage nr. 3: Raad van Gebruikers	Antwoorden - Opmerkingen
De Raad heeft geen bijzondere opmerkingen betreffende het investeringsplan voor gas.	
Bijdrage nr. 4: Fédération des Services Sociaux (FDSS, zuster-vzw van de FBMD = Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten)	Antwoorden - Opmerkingen
We zijn blij met de inspanningen die BRUGEL en SIBELGA hebben geleverd om de documenten betreffende de openbare raadpleging te verspreiden. Op basis van de aanvullende nota kunnen de respondenten een beter inzicht verwerven in de centrale uitdagingen van het ter raadpleging voorgelegde investeringsplan. We hebben geen bijzondere opmerkingen betreffende het investeringsplan voor gas.	
Bijdrage nr. 5: Collectif Solidarité Contre l'Exclusion Dienst Infor GazElek	Antwoorden - Opmerkingen
We willen de regulator bedanken om de investeringsplannen van Sibelga aan een openbare raadpleging te hebben onderworpen. Daarnaast willen wij Sibelga ook bedanken voor de opstelling van de samenvattende nota voor de openbare raadpleging. Investeringsplan voor gas van Sibelga We hebben waardering voor de initiatieven van Sibelga op het vlak van de productie van hernieuwbare energie en duurzame mobiliteit.	